

Moje vlastní doména „.cz“

Jak si pořídit vlastní doménu

JOSEF KULHAVÝ

Před několika lety, kdy byl internet ještě v plenkách, bylo vlastnictví své vlastní domény luxusní záležitostí několika spíše větších firem a pro jednotlivce představovala drahou zbytečnost. S tím, jak se internet rozvíjí, přicházejí internetové společnosti s lepšími, a tím i zajímavějšími nabídkami, takže dnes je vlastní doména přístupná pro širokou veřejnost – od organizací podnikajících v nejrůznějších oblastech, až po nadšence, kteří mají svůj „nápad“ a chtějí se s ním podělit s ostatními na internetu. Mnohým už přestala stačit dlouhá, a tím i nezapamatovatelná adresa firemních i osobních stránek. Pokud bychom měli zhodnotit potřebnost vlastní domény pro firmy, musíme konstatovat, že na zákazníky firmy nedělá příliš dobrý dojem, jsou-li firemní stránky umístěné na serverech freehostingových služeb: Na těch bývá vlastní název firmy nebo produktu ukryt příliš hluboko za velkým počtem lomítek – a tím je celá adresa firmy obtížně zapamatovatelná. Navíc v mnoha případech freehostingové servery nedosahují takové konektivity, jakou zákazníci vyžadují.

Svou vlastní internetovou doménu s koncovkou „.CZ“ na konci února vlastnilo 160 000 stránek. Pojdme se tedy věnovat krokům, které vedou k pořízení vlastní domény, ať už v národní doméně .CZ nebo v národních doménách jiných států:

KDE ZJIŠŤOVAT, ZDA JE DOMÉNA VOLNÁ

První krok, který je třeba provést při zakládání domény, spočívá ve vybrání vhodného názvu. Přiměřené řešení pro firmy spočívá ve volbě názvu domény shodného s názvem firmy nebo produktu. U jednotlivců by mohl mít název velmi blízko k účelu, ke kterému bude stránka určena. Už z názvu domény by mělo být patrné, čím se bude obsah stránky zabývat.

Nedoporučuje se používat příliš dlouhé názvy doménového jména. Příklad z vlastní zkušenosti vypoví za vše: Trenér sportovního klubu pro postižené zvolil jméno domény tak, že použil název sportu s přídomkem „handicap“. Název měl tedy celkem 12 písmen. Průměrná návštěvnost nedosahovala ani 5 návštěv denně. Po roce, kdy měl platit udržovací příspěvek, se rozhodl, že jméno podstatným způsobem zkrátí. Pro název domény vytvořil zkratku, která sice přímo nevyjadřovala okruh tématu stránek, avšak měla pouhá 3 písmena. Rázem se počet návštěvníků zvýšil téměř trojnásobně.

Pokud máte název pro svou doménu vybrán, měli byste zjistit, zda je zvolený název volný. Zde však nestačí zadat její název do prohlížeče. Současný majitel domény totiž může mít technické problémy nejrůznějšího charakteru, takže stránka, která se hlásí jako nenalezená, může být přesto zaregistrována. Aby bylo možné odhalit skutečný stav věci, navštivte některou z mnoha stránek, která určí, zda je doména volná či obsazená s naprostou přesností. Tuto informaci vám dokáže zjistit pomocí svých internetových stránek většina firem zabývajících se webhostingem, nebo prodejem domén. Můžete rovněž navštívit stránku národního správce domény (v případě České republiky www.nic.cz) a zjistit požadovanou informaci přímo „u zdroje“ – ostatní společnosti na internetu zjišťují informace rovněž právě tam.

Je-li vámi žádaná adresa obsazená, nabízí se několik možností, jak postupovat dál: Některé zajímavé a atraktivní adresy můžeme najít na několika WWW stránkách, které se zabývají burzou internetových domén. Za všechny uvedme například: www.domeny.supermarket.cz, www.pronajemdomen.cz, www.burzadomen.cz a mnoho dalších. Pravděpodobně tam ale vámi požadovanou doménu nikdo nabízet nebude. Můžete tedy zvolit jiné doménové jméno, nebo obsadit název v jiné národní doméně – pro většinu uživatelů jsou přípustné jiné zajímavé koncovky, především nadnárodních domén (COM – určené prvotně pro komerční organizace a firmy, ORG – vyhrazené původně pro nekomerční organizace, NET – pro organizace zabývající se jakkoli internetem). Zhruba před dvěma roky byly k těmto třem uvolněny další nadnárodní domény (BIZ – určené především pro byznys všeho druhu, a INFO – pro stránky s informacemi, zejména nekomerčními), které by měly komukoliv dosud nabízet dostatek volných atraktivních doménových

jmen. Je-li vytoužená doména obsazená jiným uživatelem, ale obsah stránek je ve špatném stavu, nabízí se poslední možnost: jednat se současným majitelem o odprodeji domény. Někdy bude možná neoblomný a za prodej domény bude požadovat nepřiměřenou částku, jindy vám doménu uvolní velmi levně, například s podmínkou zařazení reklamního baneru na jeho jiné stránky. Vše záleží na vzájemné domluvě.

JAK VYBRAT WEBHOSTING

Druhou stránkou problému provozu vlastní domény je počítač, kde budou vaše stránky fyzicky umístěny. Na českém internetu nabízí své webhostingové služby v různé kvalitě několik desítek společností. Přičemž neplatí, že drahý rovná se kvalitní a levný rovná se problémový. Při výběru vhodného webhostingového programu doporučujeme zaměřit se na několik okolností:

První z nich je bezpochyby rozsah nabízených služeb. Chcete-li na stránkách nabízet pouze několik základních informací o sobě, o firmě, nebo o dění kolem vás, rozhodně nebudete potřebovat 100 MB místa na disku s podporou všemožných databází. V tom případě se spokojíte s 5 až 10 MB diskového prostoru, maximálně třemi e-maily a ti nejnáročnější s podporu PHP. Rozhodně se hodí zdánlivé „maličkosti“, které vám ušetří mnoho času a práce: FTP přístup pro posílání souborů na server nebo e-mailový doménový koš, který zajistí, že cokoliv bude posláno na jakoukoliv adresu do vaší domény, obdržíte na své skutečné e-mailové adrese. Ne všechny popsané náležitosti všechny firmy standardně nabízejí. Má-li váš projekt vysoké ambice stát se pravidelným cílem několika tisíc uživatelů, rozhodně nepodceňujte údaj limitu přenesených dat. Některé společnosti si totiž při vyšším zatížení serveru účtují další poplatky, které provoz vaší domény nepříjemně prodraží.

Dále se zaměřte na reference. Pokud u webhostitelské firmy zakotvil nějaký pro vás známý server, o němž jste přesvědčeni, že jeho konektivita funguje bez problémů, můžete mít o obavu méně. Spolehlivým východiskem by měly být velké firmy s tisíci hostovaných domén. Kvalita webhostingu je pro mnohého majitelé domény mnohdy rozhodující a často padající server třebas i dlouholetí zákazníci rychle opouštějí.

Pokud víte, co od webhostingu požadujete, zaměřte se dále na cenu. Jak již bylo uvedeno výše, webhostitelské firmy vymáhají za stejné služby různé poplatky. Porovnejte tedy několik různých nabídek a vše si řádně rozmyslete. Naštěstí většina poskytovatelů nabízí určitou zkušební lhůtu zdarma. Pokud během ní zjistíte, že došlo byt' jen k sebemenšímu problému s dostupností nebo s rozsahem objednaných služeb, máte možnost přestoupit bez finančních výdajů k jiné. Zejména pokud neodpovídají na vaše e-maily, příliš dlouho jim trvá vyřešení technického problému, měla by to pro vás být výzva k odchodu ke konkurenci.

Webhostitelské firmy mají smlouvy s různými registrátory domén, u nichž se mohou odlišovat i ceny za domény – jejich registraci a provoz. Doporučuji proto taktéž zjistit a propočítat, jak se budou mezi sebou nabídky webhostingu lišit po zakomponování těchto cen.

NÁRODNÍ DOMÉNA CZ

Jestliže jste si vybrali své doménové jméno s koncovkou „CZ“, není založení domény nic složitějšího. Přejděte na stránky zvolené webhostitelské firmy a proveďte objednávku. Je sice možné založit doménu vlastními silami, nicméně tato operace může být dosti strastiplná a výsledek nemusí být zrovna utěšující. Během objednávky u poskytovatele webhostingu budete vyzváni ke zvolení jména vaší nové domény. Pozor, většinou je nepřijatelné zadávat do příslušného formulářového pole celou internetovou adresu (tedy „*www.jméno.cz*“), ale je vyžadováno zadání pouze samotného jména, případně s doménou 1. řádu (tedy pouze „jméno“ nebo „jméno.cz“)! Systém zkontroluje, zda je doména skutečně volná, a až poté vám dovolí v objednávce pokračovat. Mezi dalšími vyplňovanými údaji při registraci domény zcela jistě nebude chybět jméno a e-mailová adresa vlastníka domény, ale i kontaktní údaje, aby webhostitel mohl na toto jméno a adresu vystavit fakturu, kterou jste pak povinni zaplatit.

Další krok závisí na administrátorovi webhostingové firmy. Jeho úkolem je odeslat na vaši e-mailovou nebo kontaktní poštovní adresu potvrzení o tom, že byla vaše objednávka v pořádku

přijata. Stejný člověk vytvoří pro doménu virtuální server, kterému jsou podle určitých pravidel přidělena jedinečná čísla. Ta pak odešle spolu s vaší žádostí o zřízení domény a názvy používaných DNS serverů registrátorovi. Webhostiteli zbývá nastavit váš nový účet na svém serveru, zvolit přístupová a jiná práva k tomuto účtu a opět odeslat zprávu s těmito údaji na vaši e-mailovou adresu.

V tu chvíli můžete nahrát svá data na server a začít jej testovat a vyladřovat. Vaše nová doména dosud nebude zprovozněna, a proto by měl být v posledním e-mailu od webhostitele alternativní přístup k vašim stránkách přes jeho server (typicky například: jméno.webhostitel.cz).

Kdybyste si celou záležitost rozmyslili a usoudili, že vlastně žádnou doménu nepotřebujete, máte stále dostatek času na to, požádat o zrušení objednávky. Okamžikem, kdy ztrácíte možnost „cesty zpět“ je doba, kdy provedete platbu za doménové jméno a webhosting.

V blízké době od podání žádosti dorazí na váš e-mail zpráva od registrátora doménových jmen. V ní budou uvedeny všechny potřebné údaje, jak za doménu zaplatit. Až po připsání požadovaného poplatku na účet registrátora vám bude doménové jméno definitivně přiřazeno, a proto není vhodné s platbou dlouho otálet. Doména sice není v tu chvíli volně k dispozici dalším zájemcům, ale po určité lhůtě (většinou 10 dní) je opět odblokována, a tím na ni ztrácíte jakýkoliv nárok. Po provedení platby registrátor zašle na vaši poštovní adresu daňový doklad. Pokud se tak nestane a přesto jej vyžadujete, můžete o něj kdykoliv požádat.

Po vypršení zkušební doby dorazí na e-mail nebo poštou na vámi uvedenou kontaktní adresu další platební údaje – tentokrát od webhostitele. Opět platí, že pokud peníze na jeho účet nepošlete včas, bude váš účet na serveru zrušen a místo prezentace se po zadání adresy vaší domény objeví webhostitelem vyhotovená informace o tom, že vlastník domény nezaplatil příslušnou částku. V nenávratnu budou pravděpodobně ztraceny i veškeré e-maily poslané do vaší domény.

*****Tabulka*****

Seznam registrátorů českých domén (cena za 1 doménu na 1 rok)

Název<T>WWW adresa<T>Cena za registraci<T>Roční poplatek

Czech On Line<T>domeny.col.cz<T>1 220,-<T>976,-
DomainMaster<T>www.domainmaster.cz<T>525,-<T>866,-
DOMENY.CZ<T>www.domeny.cz<T>610,-<T>853,-
HA-VEL<T>domeny.ha-vel.cz<T>609,-<T>853,-
DOMENA.CZ<T>www.domena.cz<T>610,-<T>853,-
Velkoobchod domén<T>domeny.velkoobchod.cz<T>488,-<T>732,-
9net<T>www.9net.cz<T>524,-<T>842,-
RegZone!<T>www.regzone.cz<T>610,-<T>853,-
Internet OnLine<T>domeny.iol.cz<T>488,-<T>854,-
XNET<T>www.xnet.cz<T>609,-<T>853,-
Media4web<T>www.media4web.cz<T>488,-<T>915,-
REGISTRATOR.CZ<T>www.registrator.cz<T>609,-<T>853,-
Správa domén<T>www.spravadomen.cz<T>610,-<T>853,-
NEXTRA<T>domeny.nextra.cz<T>976,-<T>976,-
OK domény<T>domeny.ok.cz<T>671,-<T>854,-
GIN<T>domeny.gin.cz<T>610,-<T>854,-
SkyNet<T>www.skynet.cz<T>732,-<T>854,-
LRR<T>www.lrr.cz<T>3 904,-<T>2 928,-
Všechny ceny jsou uvedeny s DPH 22%.

Většina registrátorů poskytuje množstevní slevy, slevy při předplacení domény na několik let dopředu nebo slevy při objednávce domény spolu s webhostingem.

DOMÉNY COM, ORG, NET, INFO, BIZ

Registrace nadnárodních domén „.COM“, „.ORG“, „.NET“, „.INFO“ a „.BIZ“ je velmi podobná, jako registrace pod českým „.CZ“. Na internetu funguje hned několik českých registrátorů uvedených amerických domén. Pro samotnou registraci tedy postačí na stránkách s objednávkou nové domény u webhostingové společnosti zvolit (z rozevírací nabídky) požadovanou doménu 1. řádu. Tam by neměla chybět žádná z nich.

Nadnárodní domény COM, ORG, NET, INFO a BIZ jsou českými uživateli velmi žádané, především pro svou cenu. Registrátoři totiž nepožadují žádný registrační poplatek a udržovací poplatek je oproti českým doménám zhruba poloviční.

DOMÉNA EU

Svou vlastní doménu 1. řádu bude v blízké době mít i Evropská unie. Pečlivě ji však bude střežit před nežádoucím obsahem a ještě obezřetněji vybírat, komu dovolí, aby se jeho stránky honosily koncovkou „.EU“ – alespoň zpočátku. Doména bude spuštěna zhruba na začátku druhé poloviny tohoto roku.

Někdy v roce 2000 se telekomunikační komise EU začala zabývat vytvořením vlastní domény pro Evropskou unii. Již na začátku se ujala myšlenka, že domény budou moci nejprve zaregistrovat vlastníci ochranných známek Evropské unie, a proto mohou již nyní požádat o tzv. předregistraci. Ta jim zaručuje, že v případě oprávněnosti svého požadavku bude pro subjekty vlastníci ochrannou známku doména zablokována, a v okamžiku spuštění provozu domény tak nebude docházet k vydíráním firem ze strany spekulantů. V průběhu listopadu se trh s doménami uvolní i pro další zájemce, a doménu si bude moci zaregistrovat téměř každý.

Požádat o předregistraci můžete pomocí několika českých internetových firem. Snadno některou z nich naleznete, zadáte-li do svého oblíbeného vyhledávače spojení klíčových slov „domény eu“. Cena by se zpočátku měla pohybovat kolem 10 eur, po jednom roce provozu by měla klesnout zhruba na polovinu.

DALŠÍ DOMÉNY

Přidělenou svou vlastní doménu (tzv. top-level domains – TLD) má v současnosti už každý, třebas i ten nejmenší stát na světě. Avšak ne každý dovolí komukoliv doménu zaregistrovat. Některé státy (zejména malinkaté ostrovní) svou národní doménu vůbec nepoužívají, jiné dovolí registraci jen občanům nebo firmám, jež mají v tom kterém státu své bydliště, sídlo nebo alespoň pobočku. Rozhodně to však není pravidlem, a pokud chcete název své domény opatřit koncovkou například „.CD“, patřící státu Kongo, nemusíte hned od svých plánů ustupovat.

Registrace některých především evropských domén zvládá automaticky zhruba každý třetí provozovatel webhostingu. U nich je registrace stejně jednoduchá, jako u domény s koncovkou „.CZ“. Opět stačí zadat jméno vybrané domény do příslušného pole a vybrat požadovanou koncovku z rozevírací nabídky.

Chcete-li však zaregistrovat novou doménu s koncovkou, kterou váš webhostitel nenabízí, může nastat problém. Jak z něho ven? Řešení se nabízejí dvě: Můžete se pokusit najít jiného webhostitele. Ten nemusí být nutně z České republiky – pokud zvládáte cizí jazyk (alespoň angličtinu), porozhlédněte se po nabídkách přímo v zemi, které patří žádaná koncovka. Máte-li obavy, že registraci v cizí řeči spolu se zasláním poplatků nezvládnete, nebo chcete využít ověřených služeb „svého“ poskytovatele webhostingu, i pro vás se tu nabízí řešení:

Nejprve svého webhostitele informujte o tom, že u něho chcete hostovat internetovou doménu s neobvyklou koncovkou. Možná vám vyjde vstříc a zařídí vše potřebné. V opačném případě vytvořte nový účet bez registrace konkrétní domény – nejčastěji pouze se subdoménou (například jméno.webhostitel.cz). Webhostitel by vám měl poskytnout IP adresy, které vašemu serveru přidělil. Dále je nutné nalézt společnost, jež pro vás bude spravovat záznamy na DNS serverech (podrobněji se o problematice DNS můžete dočíst v rámečku), a zjistit jméno těchto serverů. Mnoho společností, u kterých lze domény registrovat, nabízejí také služby DNS serverů. Hledat jiný

DNS server tedy nemá smysl. Váš další krok bude spočívat v samotné registraci domény. Nejprve se můžete pokusit nalézt někoho, kdo je schopen vyřídit registraci v Kč v češtině. Mezi nejvýznamnější české internetové společnosti, které nabízejí velké množství různých domén 1. řádu, patří DOMÉNY.CZ (www.domeny.cz) nebo Velkoobchod domén (domeny.velkoobchod.cz). Najít další firmy zabývající se registrací můžete přes vyhledávače: do vyhledávacího pole se pokuste zadat slovní spojení „registrace domény“ a požadovanou koncovku: například „.cd“.

Nenajdete-li registrátora požadované národní domény u žádné české společnosti, budete nuceni navštívit správce domény 1. řádu. Některé adresy těchto správců jsme pro vás vypsali do tabulky na této stránce, kompletní seznam můžete nalézt na internetové adrese www.iana.org/root-whois. Obecně by však mělo platit, že internetové stránky správce národní domény by měly mít adresu www.nic.xx (místo xx doplňte požadovanou koncovku). Na tomto odkazu naleznete všechny potřebné informace, jak se zaregistrovat. Buď bude na stránce přítomen formulář, kterým registraci provedete, nebo alespoň popis, jak při registraci postupovat. Nutno podotknout, že ne všude mají možnost výběru jazyka do angličtiny, takže občas si budete muset pomoci slovníkem.

*****Tabulka*****

Vybrané národní domény a ceny za jejich provoz

Národní doména<T>Stát<T>Stránka správce národní domény<T>Přibližná koncová cena v Kč

AS<T>Americká Samoa<T>www.nic.as<T>4 900,- ** + 3 100,- Kč

BI<T>Burundi<T>www.nic.bi<T>1 300,-* + 3 400,- Kč

BIZ<T>Nadnárodní doména<T>www.neulevel.com<T>400,- Kč

CD<T>Demokratická republika Kongo<T>www.cd<T>2 600,- Kč

COM<T>Nadnárodní doména<T>www.internic.net<T>400,- Kč

CZ<T>Česká republika<T>www.nic.cz<T>600,-* + 850,- Kč

DE<T>Německo<T>www.denic.de<T>1 600,- Kč

DJ<T>Djibouti<T>www.intnet.dj<T>3 700,- Kč

FM<T>Mikronésie<T>www.fm<T>5 500,- Kč

INFO<T>Nadnárodní doména<T>www.afilias.com<T>400,- Kč

JE<T>Jersey<T>www.nic.je<T>1600,-* + 4 200,- Kč

JP<T>Japonsko<T>jprs.jp<T>4 900,- Kč

NET<T>Nadnárodní doména<T>www.internic.net<T>400,- Kč

ORG<T>Nadnárodní doména<T>www.pir.org<T>400,- Kč

PH<T>Filipíny<T>www.domains.ph<T>3 300,- Kč

RU<T>Rusko<T>www.nic.ru<T>1 800,- Kč

SK<T>Slovensko<T>www.sk-nic.sk<T>1 000,- Kč

TK<T>Tokelau<T>www.nic.tk<T>0,- Kč

TO<T>Tonga<T>www.tonic.to<T>5 500,- ** + 3000,- Kč

UK<T>Velká Británie<T>www.nic.uk<T>1 500,- Kč

US<T>Spojené státy americké<T>www.nic.us<T>1000,- Kč

WS<T>Západní Samoa<T>www.samoanic.ws<T>4 000,- ** + 2 500,- Kč

* registrační poplatek

** registrační poplatek včetně poplatku za 2 roky provozu

DOMÉNA ÚPLNĚ ZADARMO

V Tichém oceánu – v oblasti Polynésie – leží malé souostroví. Poté, co byla státu Tokelau, který tu leží, přidělena národní koncovka „.TK“, rozhodla se zdejší vláda, že bude internetem propagovat svůj stát a nabídla registraci a provoz domény zcela zdarma. Na stránkách www.dot.tk mohou zájemci zdarma uskutečnit registraci domény. Vyjmuty z bezplatné registrace jsou doménová jména

kratší než 5 písmen a dále některé atraktivní názvy (například *internet.tk*, *computer.tk*, atd.). Při registraci se však nestáváte licenčním vlastníkem domény 2. řádu. To znamená, že vám ji správce může kdykoliv zastavit nebo prodat platícímu zájemci. Tomu můžete zabránit využitím placené registrace v ceně 20 USD na 2 roky. Doména TK je provozována jako přesměrovací, nelze ani měnit záznam DNS serverů, a proto je nutné již při registrování nové domény zvolit web, na který bude stránka přesměrována.

Pokud nechcete platit ani za webhosting, uložte své stránky na nějakém bezplatném serveru a přístup z nové domény na tuto stránku přesměrujte. Za provoz vašich stránek tak nebudete platit vůbec žádné poplatky. Adresa sice asi nebude příliš atraktivní, nicméně svůj účel i tak může úspěšně splnit.

*****rámeček*****

DNS

Aby mohla doména fungovat, musí být její název obsažen na tzv. DNS (Domain Name Server) serverech. Pro každou doménu musí existovat minimálně dva a mají za úkol převést jméno domény (například www.pcworld.cz) na číslo počítače (například 188.161.33.90). DNS server je databází, která má u každé domény uvedenu číselnou IP adresu.

Váš internetový prohlížeč sám není schopen určit, na kterém počítači v síti internetu se nachází vámi požadovaná stránka. To zjistí až z číselné IP adresy, již mu prozradí právě DNS server. Počítač tedy odešle dotaz na DNS server, jakou IP adresu má počítač, na němž jsou umístěny například stránky *www.pcworld.cz*. Pokud nenalezne primární DNS server, požádá o tutéž informaci server sekundární. DNS server počítači odpoví a podle IP adresy prohlížeč nalezne správný počítač a vyžádá od něho požadovanou stránku.
